

**Leerkrachthandleiding
E7
Fictie**

Les 1 - 5 : 'Zeb.'

Inhoudsopgave

Overzicht 'Zeb.' – Gideon Samson.....	4
OVERZICHT BIJ HET BOEK, LES 1-5.....	5
Les 1.....	6
Les 2.....	10
Les 3.....	12
Les 4.....	14
Les 5.....	16
Antwoorden teamboekje	19
Antwoorden bij de toets.....	23

Overzicht 'Zeb.' – Gideon Samson

Les	1-5
Bladzijde	8 t/m 55
Woorden van de week	het bezwaar (rood)fluwelen historisch(e) zelden nu komt de aap uit de mouw (uitdr.) opzadelen
Lezen en team-opdrachten	Woorden van de week: Betekenis opzoeken in het (spreek)woordenboek. Teamwoordenboek aanvullen. Lezen: Voorspellen Waar het boek over zal gaan. Samenvatten Het verhaal van Ozzie, Maximiliaan en Ziva samenvatten. Tips aan het Onderzoekersteam geven n.a.v. hun samenvatting over Imara, Noepy en Annabelle.
Toets-opdrachten*	Begrijpend lezen: 4 meerkeuzevragen, 1 open vraag Woordenschat: 2 open vragen, 1 betekenisvolle zin, 2 meerkeuzevragen
Schrijf-opdrachten	Interview opstellen voor de schrijver.

***Toets:** Op de vierde dag wordt de toets afgenomen. De toets kent twee onderdelen: begrijpend lezen en woordenschat. De leerlingen maken de toets individueel en de toets wordt daarna gelijk nabesproken. Als meerdere leerlingen het verkeerde antwoord gekozen hebben, is het van belang om de denkstappen nog eens hardop voor te doen en in de week erna extra aandacht aan te besteden via modeling.

OVERZICHT BIJ HET BOEK, LES 1-5

'Zeb.' – Gideon Samson

Dit is het verhaal van onze klas. Het is het verhaal van Imara, Ravi, Jayden, Katinka, Noepy, Max, Ziva, Lev, Annabelle, Meral, Wies, Ozzie en de rest. En van Ariane natuurlijk. Hadden we al verteld dat Ariane een Zeb.ra is? Het is verder niet echt belangrijk, als je dat soms dacht, maar dan weet je het gewoon. Wij zijn de klas van juf Cato. Gideon Samson werd voor Zeb. bekroond met de Gouden Griffel 2019 en Joren Joshua met een Zilveren Penseel 2019.

De lesdoelen van les 1-5:

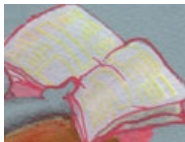
'Zeb.' – Gideon Samson blz. 9 t/m 53	
Verhalend: (fantasie/humor/ onvoorspelbaar)	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen hebben plezier in het lezen van de korte verhalen. - De leerlingen kunnen de verhalen in grote lijnen weergeven. - De leerlingen kunnen hun fantasie gebruiken bij het lezen van het verhaal.
Teamopdrachten	
Woordenschat:	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen kunnen de betekenissen van (spreek)woorden in het woordenboek opzoeken. - De leerlingen kunnen woorden voor het teamwoordenboek uit de tekst halen.
Lezen:	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen kunnen op basis van de voor- en achterkant voorspellen wat voor soort boek 'Zeb.' is en wat het schrijfdoel van de auteur is. - De leerlingen kunnen het Onderzoekersteam tips en tops geven n.a.v. hun samenvattingen over Imara, Noepy en Annabelle. - De leerlingen kunnen samenvattingen schrijven over Ozzie, Maximiliaan en Ziva.
Schrijven:	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen kunnen een interview opstellen voor de schrijver.

Vorbereiding (voorafgaand aan les 1-5):

- Zet het digibordschema 'Zeb.' les 1-5* klaar.
- Leg (spreek)woordenboeken klaar (teamopdrachten).
- Leg voldoende kopieën studiewijzers per team klaar (teamopdrachten: teamwoordbon en 4x per team 'woord en betekenis', 1x per team 'uitdrukkingen en spreekwoorden')*.
- Hang de woordmuur op.
- Leg de teambakken klaar met daarin het leesboek, de teamboekjes, memo's en de spiekbrieven.
- Leg nieuwe mappen klaar voor nieuwe teamwoordenboeken.
- Leg de kaart 'Voorspellen met de dobbelsteen' en een dobbelsteen voor elk team klaar (les 1).
- Leg antwoordblad ABCD met wasknijper klaar per leerling (les 4).
- Leg de toetsboekjes 'Zeb.' klaar (les 4).

* Zie site: <http://successforall-nederland.nl>

Les	Woorden van de week	Blz.	Betekenis
1.	het bezwaar	24	<i>Als je het ergens niet mee eens bent en dit hardop zegt.</i>
1.	(rood)fluwelen	25	<i>Glanzende, dikke, zachte stof.</i>
2.	historisch(e)	35	<i>Alles wat over geschiedenis/lang geleden gaat.</i>
2.	zelden	40	<i>Haast nooit.</i>
3.	nu komt de aap uit de mouw (uitdr.)	45	<i>Als ineens duidelijk wordt hoe iets zit, of als eindelijk iemands ware bedoeling of karakter duidelijk wordt.</i>
3.	opzadelen	56	<i>Iemand iets vervelends laten doen.</i>

Les 1

**Samenwerk
vaardigheid:**

- Door de teams te bepalen.

Lesdoel:

- De leerlingen kunnen op basis van de voor- en achterkant voorspellen wat voor soort boek 'Zeb.' is en wat het schrijfdoel van de auteur is.
- De leerlingen kunnen het Onderzoekersteam tips en tops geven n.a.v. hun samenvatting over Imara.
- De leerlingen kunnen een samenvatting schrijven over Ozzie.

Materialen:

- 'Zeb.', blz. 13 t/m 29
- teamboekje, les 1-5
- Per team 6x de studiewijzer 'woord en betekenis'
- Per team 1x de studiewijzer 'uitdrukkingen en spreekwoorden'
- teamwoordbonnen
- Brain Game naar keuze
- woordmuur
- voorspelkaart en dobbelsteen (per team)

VOORSPELLEN EN DOEL VAN DE SCHRIJVER

Doel: De leerlingen kunnen op basis van de voor- en achterkant voorspellen waar het boek over gaat en wat het schrijfdoel van de auteur is.

DDU

1. Uitleg. "Als ik naar de titel van het boek en naar de illustratie op de voorkant kijk, lijkt het mij al duidelijk: het gaat vast over een Zeb.ra. Laten we het boek eens even snel doorbladeren. Wat valt op aan dit boek?" **DDU.** "Dit boek bevat veel illustraties waarbij alleen de kleuren oranje, zwart en beige zijn gebruikt. In de inhoudsopgave zie ik dat alle hoofdstuktitels namen bevatten. Op de achterkant lees ik 'Dit is het verhaal van onze klas.' In de tweede zin worden alle leerlingen opgenoemd, en dat zijn dezelfde namen als in de inhoudsopgave. Er staat ook dat Ariane een Zeb.ra is. Maar dat kan natuurlijk niet, een echte Zeb.ra in de klas. Of wel? Wat denken jullie, zal er een echte Zeb.ra in de klas zitten?" **DDU.**

DDU

2. Opdracht. "Ieder team gooit met de dobbelsteen en kijkt op de kaart welke opdracht bij het aantal ogen van de dobbelsteen hoort. Bekijk de voor- en achterkant van het boek en kijk of je aanwijzingen kunt vinden waar dit boek over gaat. Overleg wat jullie teamantwoord is. Zorg ervoor dat iedereen dat teamantwoord kan geven. Als je klaar bent, kun je nog eens met de dobbelsteen gooien en een volgende vraag gaan opzoeken in het boek."

GH

///

Geef tijd om te bladeren in het boek, te overleggen en te komen tot teamantwoorden. Geef willekeurige beurten en schrijf de belangrijkste voorspellingen op en waardeer de antwoorden met punten. "We gaan na les 5 kijken wat we goed voorspeld hebben en wat toch anders is dan dat we nu denken."

DDU

3. Schrijversdoel. "De schrijver heeft het boek geschreven met een bepaald doel, wat wil de schrijver denk je?" **DDU.** "Het boek is vooral geschreven om ons te vermaken."

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen de betekenissen van (spreek)woorden in de tekst in het woordenboek opzoeken en de leerlingen kunnen woorden voor het teamwoordenboek uit de tekst halen.

1. Uitleg/Teamboekje. “In het teamboekje zie je bij les 1-5 een deel van de woorden van de week al staan. Van deze woorden moet je de betekenis opzoeken in het (spreek)woordenboek. Deze woorden van de week vullen jullie verder aan door voor zes woorden een studiewijzer ‘woord en betekenis’ in te vullen en zo ook je teamwoordenboek uit te breiden.”

LEZEN EN TEAMOPDRACHTEN

Doel: De leerlingen kunnen het Onderzoekersteam tips en tops geven n.a.v. hun samenvatting over Imara kunnen zelf een samenvatting schrijven over Ozzie.

1. Uitleg leesdoel. “Jullie werken met je team aan de opdrachten die horen bij de woorden van de week en maken samen de teamopdrachten. Het leesdoel van deze week is het samenvatten van de hoofdstukken. Soms heeft het Onderzoekersteam al een samenvatting geschreven. Het Onderzoekersteam doet ook Success for All op een andere school en heeft ook dit boek gelezen. Het team bestaat uit Sem, Mees, Arif en Noor. Zij hebben met z’n vieren al een samenvatting geschreven over Ariane. Maar ze vinden het samenvatten nog best lastig! Jullie gaan straks ook over Ariane lezen en tips geven aan het Onderzoekersteam. Wat zouden jullie anders doen? Als jullie tips en tops aan het Onderzoekersteam hebben gegeven, gaan jullie zelf een samenvatting schrijven over Ozzie.”

2. Modeling. “We gaan straks lezen en moeten tips geven aan het Onderzoekersteam. Ik denk dat het handig is dat ik memo’s ga plakken, net zoals ik zou doen als ik zelf een samenvatting zou moeten schrijven. Dan kan ik straks de memo’s die ik geplakt heb vergelijken met de informatie die het Onderzoekersteam heeft opgeschreven.” **Lees bladzijde 13 voor.** “Ik plak memo’s op Ariane en op juf Cato, want dat zijn de personen in dit verhaal. Misschien lees ik op de volgende bladzijden nog wel meer belangrijke personen. Ik plak ook een memo op de woorden ‘allereerste dag’, want dat geeft aan wanneer dit verhaal zich afspeelde. En ik plak een memo bij ‘Maar dat is fout.’ Want dat zou wel eens het probleem kunnen zijn. Dat juf Cato haar ‘Zeb.’ noemt in plaats van ‘Ariane.’ Maar ik moet eerst het hoofdstuk uit lezen om te ontdekken of dat wel het echte probleem is in dit verhaal. Overleg binnen het team hoe jullie deze opdrachten willen aanpakken en ga dan lezen en memo’s plakken.” **Geef de leerlingen even de tijd om de teamopdrachten te plannen.**

3. Zelfstandig lezen: blz. 13 t/m 29, memo’s plakken voor de samenvattingen.

tip *Als de leerlingen nog veel moeite hebben met het samenvatten, bied ze dan per team een verhaalkaart aan en model het dan nogmaals.*

tijd 10 minuten

klaar woorden van de week

4. Maatjeswerk: memo’s vergelijken en duolezen: blz. 28 en 29.

tijd 10 minuten

klaar woorden van de week, alvast bezig met de teamopdrachten

5. Teamopdrachten. Uitvoeren van de opdrachten.

tijd 5 minuten

///

6. Groep. Laat de teams vertellen welke tips ze aan het Onderzoekersteam gegeven hebben. Benoem dat het probleem van Zeb. niet letterlijk in de tekst staat, maar meer ‘tussen de regels door’. Het probleem is dat school helemaal niet ingericht is voor een Zeb.ra. Zeb.ra’s en mensen kunnen lastig met elkaar spelen, ze hebben andere behoeftes (hard rennen, op blaadjes kauwen). Vraag de leerlingen d.m.v. genummerde hoofden waaraan je kunt merken dat dit verhaal een fantasieverhaal is (Ariane blijkt een echte Zeb.ra te zijn die kan praten en het gaat over een winkel die grapjes verkoopt). Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.

tip *Ariane (Zeb.) zegt tegen Imara: ‘Stil jij! Paarden kunnen niet praten!’ (blz. 16). Vraag aan de teams d.m.v. GH waarom dit best een gekke zin is in het verhaal. (Ariane/Zeb. kan wel praten).*

AFRONDING

GH	1. Teamopdracht. Geef de teams tijd voor overleg over de samenwerking en de planning, noem een nummer en laat die leerling vertellen hoe het gegaan is met de opdrachten en het samenwerken. De andere teams kunnen Tips en Tops geven. Besteed ook aandacht aan de samenwerkvaardigheid die de teams voor zichzelf bepaald hebben en op welke wijze die hen helpt om de teamopdrachten goed te maken. Teams die een opdracht af hebben kunnen die opdracht voor beoordeling inleveren.
GH	2. Woordmuur. Schrijf de woorden die bij deze les horen op de woordmuur. Vraag aan de teams of ze zelf ook al woorden gevonden hebben die ze in het teamwoordenboek willen zetten. Bespreek deze woorden en bepaal samen met de groep of het woorden zijn die op de woordmuur geschreven moeten worden omdat ze belangrijk zijn om te onthouden.
///	Waardeer antwoorden met gebruik van argumenten met punten. Bespreek met de leerlingen of ze woorden tegen zijn gekomen die een betekenis hebben die anders is dan in het woordenboek omschreven staat. Stimuleer de discussie waarom dit zo kan zijn (het wordt letterlijk/figuurlijk gebruikt, het gaat om een ander ding, etc.)
terugblik	<ul style="list-style-type: none">- samenwerkvaardigheid- woorden van de week- teamopdrachten- punten en feedback
voorblik	<ul style="list-style-type: none">- woorden van de week- teamopdrachten
spel	Brain Game naar keuze

Les 2

- Lesdoel:**
- De leerlingen kunnen het Onderzoekersteam tips en tops geven n.a.v. hun samenvatting over Noepy.
 - De leerlingen kunnen een samenvatting schrijven over Maximiliaan.

- Materialen:**
- 'Zeb.', blz. 31 t/m 43
 - teamboekje, les 1-5
 - spiekbrief 'samenvatten'
 - Brain Game naar keuze

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

- terugblik**
- samenwerkvaardigheid
 - woorden van de week
 - teamopdrachten

- vooruitblik**
- woorden van de week
 - teamopdrachten

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen de betekenissen van (spreek)woorden in de tekst in het woordenboek opzoeken en de leerlingen kunnen woorden voor het teamwoordenboek uit de tekst halen.

- 1. Uitleg.** "In les 1 hebben we de eerste zelfgekozen woorden op de woordmuur geschreven. Let vandaag weer goed op of je woorden tegenkomt die jullie willen gebruiken voor je teamwoordenboek en waarmee we de woordmuur kunnen aanvullen."

LEZEN EN TEAMOPDRACHTEN

Doel: De leerlingen kunnen het Onderzoekersteam tips en tops geven n.a.v. hun samenvatting over Noepy en kunnen zelf een samenvatting schrijven over Maximiliaan.

- DDU**
- 1. Leesdoel.** "Vandaag gaan we verder met het samenvatten. Waarom is het zo handig als je goed kunt samenvatten?" **DDU.** "Als je goed kunt samenvatten, dan kun je de belangrijkste dingen uit de tekst halen. Dan kun je bij een geschiedenistekst bijvoorbeeld makkelijk navertellen wat de belangrijkste gebeurtenissen waren. Of als er bij gym kaarten liggen met daarop een opdracht, kun je gemakkelijker snel een stappenplan maken. Of, als je later groot bent, en er valt een brief van de belastingdienst op de deurmat, dan weet je snel of je iets moet betalen, of dat je misschien geld terugkrijgt."

- DDU**
- 2. Modeling.** "Net als tijdens les 1 gaan we het Onderzoekersteam weer tips en tops geven. Dit keer hebben ze een samenvatting geschreven over Noepy. Straks ga ik lezen en memo's plakken op stukjes tekst die van belang kunnen zijn voor de samenvatting. Na het lezen ga ik mijn memo's vergelijken met de samenvatting van het Onderzoekersteam en check ik of zij die informatie ook belangrijk genoeg vonden om op te schrijven. Ik lees de eerste alinea aan jullie voor." **Lees de eerste alinea op bladzijde 31 en laat de leerlingen meelezen.** "Op welke stukjes tekst zouden jullie een memo plakken?" **DDU.** "Er staat al best veel informatie in deze alinea. De eerste zin geeft gelijk al aan wanneer het gebeurde en wat er gebeurde: 'Op de vierde woensdag van oktober werd het huilen afgeschaft.' Dat is een probleem. Althans, dat is een probleem omdat moeder het er niet mee eens is. Je moet verder lezen om te bepalen of dat echt het probleem is in dit hoofdstuk. Ik hoop dat er ook een oplossing komt, want nooit meer kunnen huilen lijkt me niet heel fijn. Je kunt natuurlijk ook al memo's plakken op de belangrijkste personen in dit hoofdstuk en ook de plek is al duidelijk: aan de tafel. Naast dat jullie het Onderzoekersteam weer tips en tops gaan geven, schrijven jullie ook zelf een samenvatting over Maximiliaan. Schrijf alleen de belangrijkste dingen op en houd het kort. Bespreek nu eerst in het team wie wat gaat doen en begin dan met lezen en memo's plakken."

	3. Teamopdrachten. Plannen van de opdrachten. “Lees de opdracht met elkaar goed door en overleg hoe je dit als team gaat aanpakken. Bedenk wat je de vorige les als Tips & Tops van de groep hebt gekregen en zet dat in bij het maken van de opdracht.”
tijd	<u>5 minuten</u>
	4. Zelfstandig lezen: blz. 31 t/m 43, memo’s plakken op belangrijke stukjes tekst.
tijd	<u>10 minuten</u>
klaar	woorden van de week, alvast bezig met de teamopdrachten
	5. Maatjeswerk: memo’s vergelijken en aan elkaar uitleggen waarom dit belangrijke informatie is, duolezen: blz. 42 en 43.
tijd	<u>10 minuten</u>
klaar	woorden van de week, alvast bezig met de teamopdrachten.
	6. Teamopdrachten. Uitvoeren van de opdrachten.
tijd	<u>20 minuten</u>
GH	7. Groep. Laat de teams vertellen welke tips ze aan het Onderzoekersteam gegeven hebben een laat een paar teams hun samenvatting over Maximiliaan voorlezen.
///	Teamdoel samenwerkvaardigheid bereikt: punten.
tip	<i>Vraag door middel van GH naar aanleiding van het verhaal van Maximiliaan aan de leerlingen of ze juf Cato een goede leerkracht vinden, en waarom wel/niet.</i>

AFRONDING

GH	1. Teamopdracht. Geef de teams tijd voor overleg en noem een nummer en laat die leerling vertellen hoe het gegaan is met de opdrachten. Mogelijk is er een team dat al een opdracht klaar heeft en daar punten voor heeft gekregen. Bespreek waar een antwoord aan moet voldoen om het volledige aantal punten te halen. De andere teams kunnen Tips en Tops geven. Besteed ook aandacht aan het samenwerken, vraag ernaar welke samenwerkvaardigheid de teams voor zichzelf bepaald hebben en op welke wijze die hen helpt om de teamopdrachten goed te maken.
GH	2. Woordmuur. Schrijf de woorden die bij deze les horen op de woordmuur. Vraag aan de teams of ze zelf ook woorden gevonden hebben die ze in het teamwoordenboek willen zetten. Bespreek deze woorden en bepaal samen met de groep of het woorden zijn die op de woordmuur geschreven moeten worden omdat ze belangrijk zijn om te onthouden.
///	Waardeer antwoorden met gebruik van argumenten met punten.
terugblik	<ul style="list-style-type: none"> - woorden van de week - teamopdrachten - punten en feedback
voorblik	<ul style="list-style-type: none"> - woorden van de week - teamopdrachten
spel	- Brain Game naar keuze

Les 3

- Lesdoel:**
- De leerlingen kunnen het Onderzoekersteam tips en tops geven n.a.v. hun samenvatting over Annabelle.
 - De leerlingen kunnen een samenvatting schrijven over Ziva.

- Materialen:**
- 'Zeb.', blz. 45 t/m 57
 - spiekbrieven 'samenvatten'
 - teamboekje, les 1-5
 - Brain Game naar keuze

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

- terugblik**
- woorden van de week
 - teamopdrachten

- vooruitblik**
- woorden van de week
 - teamopdrachten

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen de betekenissen van (spreek)woorden in de tekst in het woordenboek opzoeken en de leerlingen kunnen woorden voor het teamwoordenboek uit de tekst halen.

1. Uitleg. "Tijdens de vorige les hebben we de woordmuur aangevuld met een aantal nieuwe woorden. Vandaag maken we de woordmuur compleet. Een deel van de woorden staat al vast, maar de laatste woorden kiezen jullie zelf. Let tijdens het lezen dus weer goed op welke woorden jullie willen gebruiken voor de woordmuur en het teamwoordenboek."

LEZEN EN TEAMOPDRACHTEN

Doel: De leerlingen kunnen het Onderzoekersteam tips en tops geven n.a.v. hun samenvatting over Annabelle en kunnen zelf een samenvatting schrijven over Ziva.

DDU

1. Uitleg leesdoel en modeling. "Tijdens deze les gaan we voor een laatste keer in dit boek samenvatten. We geven het Onderzoekersteam weer tips en tops bij hun samenvatting over Annabelle en maken zelf een samenvatting bij het verhaal van Ziva. Met het verhaal van Ziva is iets gek aan de hand. In de eerste zin staat al gelijk een verwijswoord. Luister naar de eerste zin en overleg dan met je maatje welk verwijswoord ik bedoel." **Lees de eerste zin van het hoofdstuk 'Ziva' voor: 'Alles bij elkaar hadden we 'm bijna drie weken.'** Geef de leerlingen even de tijd om na te denken en te overleggen met het maatje (DDU). "Het gaat om het woordje 'm. Of eigenlijk is het alleen een letter, een afkorting voor 'hem'. Ze hebben 'hem' bijna drie weken. De eerste vraag die ik mezelf stel is: 'Wie of wat bedoelen ze met 'm of hem?'. Om hierachter te komen ga ik verder lezen." **Lees bladzijde 53 voor en laat de leerlingen meelesen.** "De schrijver houdt ons een beetje voor de gek, zo lijkt het wel. Want we weten het nog steeds niet! Wel heb ik een paar aanwijzingen gezien. Over welke aanwijzingen heb ik het?" **GH. Geef tijd om te overleggen en te komen tot teamantwoorden. Geef willekeurige beurten waardeer een goede samenwerking met punten.** "Het eerste dat me opvalt is dat sommige woordjes schuin omhoog of naar beneden getypt staan. Er staan ook oranje streepjes bij getekend. Ook staat er dat mama niet uit haar woorden kon komen omdat ze 'm had. En dat water drinken schijnbaar niet helpt. Iedereen werd er knettergek van en ze komen er ook niet makkelijk vanaf. De laatste aanwijzing op deze bladzijde is dat ze het waarschijnlijk aan elkaar kunnen doorgeven, want ze gaan een schema maken. Ik denk dat het probleem al wel duidelijk is. Gebruik deze informatie voor jullie samenvatting, en hopelijk komen we er nog achter wat de schrijver met 'm bedoelt." **Geef tijd voor het plannen van de opdrachten.**

GH

2. Zelfstandig lezen: blz. 45 t/m 57, memo's plakken op aanwijzingen voor de samenvatting.

tijd	<u>10 minuten</u>
klaar	woorden van de week, alvast bezig met de teamopdrachten 3. Maatjeswerk: memo's vergelijken en aan elkaar uitleggen waarom dit een belangrijke aanwijzing is, duolezen: blz. 56 en 57.
tijd	<u>10 minuten</u>
klaar	woorden van de week, alvast bezig met de teamopdrachten. 4. Team. Uitvoeren van de teamopdrachten.
tijd	<u>10 minuten</u>
GH	5. Groep. Laat de teams vertellen welke tips ze aan het Onderzoekersteam gegeven hebben een laat een paar teams hun samenvatting over Ziva voorlezen. Teamdoel samenwerkvaardigheid bereikt: punten.
///	
tip	<i>Vraag d.m.v. GH waarom mama moet huilen (ze voelt zich schuldig omdat ze de hik aan iemand anders heeft door moeten geven).</i>

AFRONDING

GH	<p>1. Teamopdracht. Geef de teams tijd voor overleg en noem een nummer en laat die leerling vertellen hoe het gegaan is met de opdrachten. Mogelijk is er een team dat al een opdracht klaar heeft en daar punten voor heeft gekregen. Bespreek waar een antwoord aan moet voldoen om het volledige aantal punten te halen. De andere teams kunnen Tips en Tops geven. Besteed ook aandacht aan het samenwerken, vraag ernaar welk samenwerkdoel de teams voor zichzelf bepaald hebben en op welke wijze die hen helpt om de teamopdrachten goed te maken.</p> <p>2. Woordmuur. Schrijf de woorden die bij deze les horen op de woordmuur. Vraag aan de teams met welke woorden ze de woordmuur compleet willen maken. Zorg dat de woordmuur vandaag volledig ingevuld is. Waardeer antwoorden die de teams geven met gebruik van argumenten met punten.</p>
terugblik	<ul style="list-style-type: none"> - teamopdrachten - woorden van de week - punten en feedback
voorblik	<ul style="list-style-type: none"> - toets - introductie schrijfoopdracht
spel	Brain Game naar keuze

Les 4

Lesdoel: - De leerlingen leren n.a.v. het bespreken van de toets hoe ze informatie uit een tekst kunnen halen.

Materialen: - 'Zeb.', blz. 59 t/m 69
- toetsboekje, week 1 (les 4)
- antwoordblad ABCD met wasknijper
- Brain Game naar keuze

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

terugblik - teamopdrachten met samenvatten
- woorden van de week

vooruitblik - toets
- voorbereiding op de schrijfopdracht

WOORDEN VAN DE WEEK

1. Oefenen voor de toets. De leerlingen kunnen zich voorbereiden op de toets door de betekenis van de woorden nog even door te nemen. Dit kan met het teamboekje of met de woordmuur.
tijd 5 minuten

TOETS

Doel: De leerlingen leren n.a.v. het bespreken van de toets hoe ze informatie uit een tekst kunnen halen.

1. Zet de leerlingen in toetsopstelling.
2. Lees de vragen uit het toetsboekje voor. Geef uitleg bij de vragen, o.a. door duidelijk aan te geven wat de bedoeling is van een vraag.

tip *Leg eventueel het woord 'ironisch' nog een keer uit door voorbeelden te geven.*

3. Zelfstandig lezen: blz. 59 t/m 69 en maken van de vragen.

tijd 30 minuten

klaar woorden van de week afmaken, stillezen

4. Bespreken van de vragen. "Je krijgt van mij een blad met daarop de letters ABCD. We gaan de vragen bespreken en elke keer als ik de vraag voorgelezen heb, kijk je of je gekozen had voor antwoord A, B, C of D. Heb je voor B gekozen dan zet je de wasknijper op B. Koos je voor C dan doe je de wasknijper op die letter. Daarna doen we op mijn teken het bordje omhoog." **Lees de eerste vraag voor en vraag aan de leerlingen om de wasknijper op de letter van hun antwoord te zetten. Kijk of de (bijna alle) leerlingen het goede antwoord hebben en ga dan door. Als er veel verschillende antwoorden gegeven zijn, model dan de stappen die de leerlingen hadden moeten maken om tot het juiste antwoord te komen.**

→ *Haal de toetsen op en zet de resultaten in de scorelijst weektoets.*

VOORBEREIDING OP DE SCHRIJFOPDRACHT

Doel: De leerlingen kunnen een interview opstellen voor de schrijver.

1. Ophalen van kennis. "We hebben het boek Zeb. inmiddels bijna uit. Ik denk dat jullie niet vaak zo'n gek boek gelezen hebben. Het doet een beetje denken aan Roald Dahl, hij schreef onder andere 'Sjakie en de chocoladefabriek', 'Joris en de geheimzinnige toverdrank' (SfA – E5) en 'Mathilda'. Als je deze verhalen leest, dan is het voor ons een hele gekke wereld, maar voor de personages in het boek heel normaal. Welk verhaal in het boek vond je tot nu toe het leukst en waarom?" **DDU.**

DDU

2. Opdracht. "Roald Dahl is een schrijver uit Engeland, maar Gideon Samson komt gewoon uit Nederland. Tijdens les 5 gaan jullie een interview voorbereiden. Een interview met vragen die

je zou willen stellen aan Gideon Samson. Vandaag kunnen jullie alvast nadenken over een paar vragen, maar denk ook alvast na over de toon. Op welke manier zou je een schrijver aanspreken?" **DDU.**

DDU 10 minuten

tijd een aantal vragen alvast noteren

klaar

/// **Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.**

AFRONDING

- terugblik**
- toets
 - voorbereiding op de schrijfpdracht
 - punten en feedback
- vooruitblik**
- schrijfpdracht
 - terugblik op de voorspelling
 - inleveren van teamwoordenboek
 - team van de week
- spel** **Brain Game naar keuze**

Les 5

Lesdoel: - De leerlingen kunnen een interview opstellen voor de schrijver.

Materialen: - 'Zeb.', blz. 71 t/m 90
- teamboekje, les 1-5

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

terugblik - toets
- voorbereiding op schrijfopdracht

vooruitblik - schrijfopdracht
- terugblik op de voorspelling
- inleveren teamwoordenboek
- team van de week

TEAMOPDRACHTEN: AFMAKEN EN SCHRIJFOPDRACHT

Doel: De leerlingen kunnen een interview opstellen voor de schrijver.

- 1. Zelfstandig lezen/voorlezen: blz. 71 t/m 90.**
- 2. Opdracht.** "Vandaag hebben jullie de tijd om de teamopdrachten af te maken, maar we gaan ook werken aan de schrijfopdracht. Tijdens les 4 hebben we daar een begin mee gemaakt en vandaag gaan jullie het interview uitschrijven. Lees in het teamboekje de opdracht nog eens door en verdeel de taken. Help elkaar en maak de opdrachten helemaal af."
- tijd** 30 minuten
- klaar** bedenk wat het antwoord van de schrijver zou kunnen zijn
- ///** **Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.**
- 3. Presentatie van het interview.** "Jullie gaan nu als team de drie beste vragen van het interview presenteren aan de groep. Leg ook uit waarom jullie dit een goede vraag vinden. Overleg welke vragen jullie gaan kiezen en zorg ervoor dat iedereen evenveel aandeel heeft in de presentatie."
- tip** *Laat de leerlingen het interview uitspelen, waarvan één leerling doet alsof hij/zij de schrijver is.*
- tijd** 5 minuten
- 4. Laat de teams de opdracht presenteren aan de groep, geef mogelijkheden voor het stellen van vragen aan de teams en laat de groep Tops geven. De teams kunnen deze tops inzetten voor het samenwerkdoel voor de komende week.**
- tip** *Het Klokhuis heeft de schrijver Gideon Samson geïnterviewd: <https://www.hetklokhuis.nl/tv-uitzending/4737/gideon-samson>. Kijk deze uitzending (15 min.) met de leerlingen en bepaal of er ook vragen gesteld werden die de teams in hun eigen interview hadden opgeschreven.*
- tijd** 25 minuten
- 5. Bespreken. Besteed aandacht aan het samenwerken, evalueer de samenwerking in de teams en bespreek met elkaar de moeilijkheden en een mogelijke aanpak ("Wat ga je volgende week anders/hetzelfde doen?") voor de volgende week.**
- tijd** 5 minuten
- ///** **Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.**
- tip** *Noteer in welke mate het de teams gelukt is om aan de eisen van de schrijfopdracht te voldoen.*

TERUGBLIK OP VOORSPELLEN

Doel: De leerlingen kunnen op basis van de kennis die ze opgedaan hebben de voorspellingen beoordelen en aanvullen.

- 1. Uitleg.** "We hebben het boek 'Zeb.' nu uit gelezen en we kunnen wel stellen dat het een bijzonder boek is. Het doel van de schrijver was om ons te vermaken, maar volgens mij ook om ons een beetje in de war te brengen. De schrijver hoopt ons te laten lachen en ons te verbazen en wat mij betreft is dat gelukt. Met de dobbelsteen hebben we allerlei voorspellingen gedaan over het boek. Vandaag gaan we kijken of de voorspellingen uitgekomen zijn. Voorspellingen

kunnen uitkomen, maar het is natuurlijk helemaal niet raar dat ze soms ook niet uitkomen. De schrijver kan je bijvoorbeeld op een verkeerd been hebben gezet.”

2. Opdracht. “We gaan eerst kijken naar over ‘wie’ het boek gaat. We hebben voorspeld dat het boek gaat over (*vul aan wat het antwoord van de groep was*). Hebben we het juist voorspeld?”

GH
/// **Evalueer samen met de leerlingen de voorspelling en geef punten voor juiste argumenten om het zo te laten, aan te vullen en/of te veranderen.** “Dan gaan we nu kijken naar de plaats. (*vul aan wat het antwoord van de groep was*). Klopt dit met wat we nu gelezen en gezien hebben?”

GH
/// **Evalueer samen met de leerlingen de voorspelling en geef punten voor juiste argumenten om het zo te laten, aan te vullen en/of te veranderen. Ga zo alle punten van de voorspelling langs en laat de teams overleggen welke argumenten ze hebben om iets te veranderen of de voorspelling zo te laten staan.**

tip *Als leerlingen moeite hebben met het vinden van argumenten, model dan voorbeelden van argumenten op basis van aanwijzingen in het boek.*

3. Afronding. “We hebben de voorspellingen besproken met dat wat we nu weten over het boek. Het voorspellen is deze keer best lastig, omdat elk hoofdstuk een kort verhaaltje is. Maar alle hoofdstukken samen vertellen een verhaal over de leerlingen uit dezelfde klas.”

AFRONDING

1. Woorden van de week. “Deze week hebben jullie weer zelf woorden uit de tekst gehaald voor de woordmuur. Dit zijn de woorden die we in elk geval willen onthouden. Daarnaast hebben jullie zes woorden uitgekozen voor het teamwoordenboek. Dit kunnen toevallig dezelfde woorden zijn als de woorden die we samen hebben gekozen voor de woordmuur. Dit teamwoordenboek leveren jullie vandaag in en daar kun je ook punten voor krijgen.”

2. Terugblik. “Ik zag teams heel goed samenwerken. Ik kon echt zien dat het ... team elkaar goed hielp. Deze week hebben de schrijvers de punten bijgehouden op de teamlijsten. Tel de punten bij elkaar op en bedenk wat er deze week goed ging in het team als je denkt aan het samenwerken.” **Geef willekeurige beurten en waardeer het antwoord met punten.** “Deze punten hebben jullie verdiend omdat je goed hebt samengewerkt: jullie hebben goed naar elkaar geluisterd en elkaar goed geholpen.”

GH
/// **Vieren van het resultaat. Bedenk met elkaar wat het team met de meeste punten mag doen als ‘team van de week’. Ieder team telt de punten op en het team met de meeste punten is volgende week ‘team van de week’.**

3. Vooruitblik. “De volgende keer lezen we in een nieuw boek.”

Antwoorden teamboekje
LES 1-5

Punten bij opdrachten bij de woorden van de week (woordenboek)	
Opdracht 1	Per woord:
10 punten	<ul style="list-style-type: none"> Het antwoord is correct Het antwoord is compleet (met herhaling van het woord) <p>Voorbeeld: Je hebt ergens bezwaar tegen als je het ergens niet mee eens bent en dit hardop zegt.</p>
9 punten	<ul style="list-style-type: none"> Het antwoord is correct Het antwoord is niet compleet (zonder herhaling van het woord) <p>Voorbeeld: Als je het ergens niet mee eens bent en dit hardop zegt.</p>
8 punten	<ul style="list-style-type: none"> Het antwoord is correct Het antwoord is niet compleet (zonder herhaling van het woord en met slechts een deel van de betekenis) <p>Voorbeeld: Niet mee eens zijn.</p>
Opdracht 2	Uitdrukkingen en spreekwoorden (100 punten in totaal)
	<ul style="list-style-type: none"> De uitdrukking is helemaal opgeschreven. Het basiswoord klopt. De betekenis van de uitdrukking is in eigen woorden verteld. De betekenis van de uitdrukking wordt duidelijk weergegeven in een tekening. De tekening ziet er verzorgd uit. <p>Nu komt de aap uit de mouw: Als ineens duidelijk wordt hoe iets zit, of als eindelijk iemands ware bedoeling of karakter duidelijk wordt.</p>
Opdracht 3	Per woord in het teamwoordenboek (max. 120 punten in totaal)
20 punten	<ul style="list-style-type: none"> De betekenisvolle zin is compleet en geeft de betekenis van het woord goed weer/de illustratie maakt duidelijk wat de betekenis van het woord is en ziet er verzorgd uit De betekenis is goed en duidelijk omschreven Het woord is goed geschreven en het basiswoord is gevonden
15 punten	<ul style="list-style-type: none"> De betekenisvolle zin is compleet en geeft de betekenis van het woord goed weer/de illustratie maakt duidelijk wat de betekenis van het woord is en ziet er verzorgd uit. De betekenis is goed en duidelijk omschreven óf het woord is goed geschreven en het basiswoord is gevonden
10 punten	<ul style="list-style-type: none"> De betekenisvolle zin is compleet en geeft de betekenis van het woord goed weer/de illustratie maakt duidelijk wat de betekenis van het woord is en ziet er verzorgd uit óf de betekenis is goed en duidelijk omschreven en het woord is goed geschreven en het basiswoord is gevonden
5 punten	<ul style="list-style-type: none"> De betekenis is goed en duidelijk omschreven óf het woord is goed geschreven en het basiswoord is gevonden
Opdracht 4	Per teamwoordbon
10 punten	<ul style="list-style-type: none"> Het antwoord is correct Het antwoord is compleet (met herhaling van het woord)
9 punten	<ul style="list-style-type: none"> Het antwoord is correct Het antwoord is niet compleet (zonder herhaling van het woord)
8 punten	<ul style="list-style-type: none"> Het antwoord is correct Het antwoord is niet compleet (zonder herhaling van het woord en met slechts een deel van de betekenis)

Antwoorden bij de teamvragen – Samenvatten (max. 100 punten)	
Opdracht 1	Het Onderzoekersteam heeft een samenvatting geschreven over Imara. Lees deze goed door. Welke tips en tops zouden jullie het Onderzoekersteam geven?
<p><u>Ter beoordeling van de leerkracht.</u></p> <p><i>Voorbeelden van tops aan het Onderzoekersteam:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Het Onderzoekersteam heeft de belangrijkste onderwerpen/sleutelwoorden uit de tekst gehaald. - De onderdelen van de verhaalkaart komen terug in de samenvatting. - 'Ariane wilde de baas spelen' is goed samengevat, een kort zinnetje voor een lang stuk tekst. - De woorden zijn juist gespeld. <p><i>Voorbeelden van tips aan het Onderzoekersteam:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Er is vaak 'toen' opgeschreven. - Eigenlijk is de hoofdgedachte dat een school niet ingericht is voor een Zebra (tafeltjes te dicht op elkaar, een pen vastpakken met hoeven, blaadjes i.p.v. brood eten). Dat wordt niet duidelijk in de samenvatting. 	
Opdracht 2	Vat het verhaal van Ozzie samen.
<p><u>Ter beoordeling van de leerkracht.</u></p> <p>Een voorbeeld:</p> <p>Ozzie wil, om indruk te maken op Ziva, een goede grap kopen bij de grapjeswinkel. Maar alle grappen zijn best duur en hij heeft maar 14 euro 30 in zijn broekzak zitten. De meneer van de winkel stelt een tweedehands grap voor, een flauwe grap of een doordenker, maar Ozzie vindt ze allemaal niet geschikt. Uiteindelijk geeft de meneer een tip om in de overige grapjes-bak te kijken. Elk grapje in die bak is €10,-. Eerst vindt Ozzie alleen maar grapjes die hij niet leuk vindt, maar dan vindt hij er één waar hij heel hard om moet lachen. Ozzie betaalt het grapje en de meneer doet er als cadeautje nog een minigrapje bij.</p>	
Opdracht 3	Het Onderzoekersteam heeft een samenvatting geschreven over Noepy. Lees deze goed door. Welke tips en tops zouden jullie het Onderzoekersteam geven?
<p><u>Ter beoordeling van de leerkracht.</u></p> <p><i>Voorbeelden van tops aan het Onderzoekersteam:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - In de eerste zin is het probleem gelijk helder. - Het Onderzoekersteam heeft de belangrijkste onderwerpen/sleutelwoorden uit de tekst gehaald. - De onderdelen van de verhaalkaart komen terug in de samenvatting. - Er zijn veel signaalwoorden gebruikt ('Eerst', 'want', 'Maar') - De woorden zijn juist gespeld. - Er is een mooie afsluitende zin. <p><i>Voorbeelden van tips aan het Onderzoekersteam:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Het stukje over Wies is niet belangrijk genoeg om te vermelden in de samenvatting. - Het is belangrijk om te noemen waarom vader toch ineens tegen de afschaffing was (hij kon niet meer om zijn mooiste boek huilen). 	
Opdracht 4	Vat het verhaal van Maximiliaan samen.
<p><u>Ter beoordeling van de leerkracht.</u></p> <p>Een voorbeeld:</p> <p>Maximiliaan heeft altijd geloofd dat twee plus twee vier is. Totdat hij drie dagen ziek geweest is en Ozzie tegen hem zegt dat juf Cato zegt dat het vijf is. Zijn vader vindt het moeilijk, maar geeft ook Ozzie en juf Cato gelijk. Moeder geeft vader weer gelijk. Maximiliaan kan het niet geloven, en niemand kan het hem uitleggen. Juf Cato schrijft '2 + 2 =' op het bord en ineens zag hij het. Twee plus twee is dus gewoon vijf.</p>	
Opdracht 5	Het Onderzoekersteam heeft een samenvatting geschreven over Annabelle. Lees deze goed door. Welke tips en tops zouden jullie het Onderzoekersteam geven?
<p><u>Ter beoordeling van de leerkracht.</u></p> <p><i>Voorbeelden van tops aan het Onderzoekersteam:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - In de eerste zin is het onderwerp gelijk helder. - Het Onderzoekersteam heeft de belangrijkste onderwerpen/sleutelwoorden uit de tekst gehaald. - De onderdelen van de verhaalkaart komen terug in de samenvatting. - Er zijn veel signaalwoorden gebruikt ('Ook', 'maar', 'Dus') - De woorden zijn juist gespeld. 	

Voorbeelden van tips aan het Onderzoekersteam:

- Het Onderzoekersteam heeft citaten letterlijk overgenomen uit het boek. Dit kan veel korter of weggelaten worden.
- De laatste zin kan weggelaten worden. Eventueel: 'Dat vindt mama wel een goed idee.'
- Er wordt een kleine letter in plaats van een hoofdletter gebruikt na een punt ('het hok verschonen ook').

Opdracht 6	Vat het verhaal van Ziva samen.
-------------------	--

Ter beoordeling van de leerkracht.

Een voorbeeld:

Op een dag had Ziva's vader opeens de hik meegenomen, waarschijnlijk van iemand van zijn werk. Hij had inmiddels de hik doorgegeven aan mama, die er helemaal gek van werd. Ze maakten een schema, zodat ze met de hik konden afwisselen. Hem aan iemand anders doorgeven buiten het gezin, dat doe je niet, vonden ze allemaal. Na een week is mama er helemaal klaar mee, ze is moe. Papa en mama krijgen bijna ruzie, omdat het zo niet langer kan en ze de hik wel aan iemand moeten geven buiten het gezin. Toen Ziva en haar broer Bor die middag thuis kwamen van school zagen ze dat mama gehuild had. De hik was weg en papa zegt dat ze er verder niet over gaan praten.

Antwoorden bij de schrijfoopdracht (max. 100 punten per opdracht)	
--	--

100 punten	<ul style="list-style-type: none">• Alle stappen van het stappenplan zijn gevolgd.• De leerlingen hebben vijf persoonlijke vragen opgesteld.• De leerlingen hebben drie zakelijke vragen opgesteld.• Er zitten een paar originele vragen tussen.• De toon is netjes (aanspreken met 'u').• Interpunctie is op de juiste manier gehanteerd.• De woorden/zinnen zijn compleet en goed geschreven.
90 punten	<ul style="list-style-type: none">• De meeste stappen van het stappenplan zijn gevolgd.• De leerlingen hebben vier persoonlijke vragen opgesteld.• De leerlingen hebben twee zakelijke vragen opgesteld.• Er zitten minimaal één originele vraag tussen.• De toon is netjes (aanspreken met 'u').• Interpunctie is veelal op de juiste manier gehanteerd.• De woorden/zinnen zijn compleet en goed geschreven.
80 punten	<ul style="list-style-type: none">• De meeste stappen van het stappenplan zijn gevolgd.• De leerlingen hebben drie persoonlijke vragen opgesteld.• De leerlingen hebben twee zakelijke vragen opgesteld.• Interpunctie is veelal op de juiste manier gehanteerd.• De woorden/zinnen zijn compleet en goed geschreven.

Antwoorden bij de toets
Les 4

ANTWOORDEN TOETS LES 4

'Zeb.' – Gideon Samson

	Vraag	Punten per vraag	Totaal
Begrijpend lezen	1, 2, 3, 4, 5	20	100
Woordenschat	6, 7, 8, 9, 10	20	100
Totaal			200

BL	1	B
	2	C
	3	B
	4	C
	5	(Noepy wil voor een week van hoofd ruilen, Wies wil helemaal niet ruilen.) Ze ruilen voor een uurtje van hoofd.
WS	6	Als je het ergens niet mee eens bent en dit hardop zegt.
	7	Iemand iets vervelends laten doen.
	8	<i>Ter beoordeling van de leerkracht.</i>
	9	B
	10	A

Disclaimer

De inhoud van deze leerkrachthandleiding is het werk van Success for All - Nederland medewerkers van het GION, Rijksuniversiteit Groningen. De inhoud hiervan is vertrouwelijk en mag alleen gebruikt worden door scholen die toestemming hebben vanuit Success for All - Nederland om met het programma te werken.
